

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/226/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7114226843
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viktória Midová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7114226843.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v právnej veci žalobkyne: E.. C. Q. - E., bývajúcej v P., XXX, J. C.. V. R. T..B.. R. O. X, zastúpenej JUDr. Darinou Solárovou, advokátkou, so sídlom v Košiciach, Škultétyho 3, proti žalovanej: E.. L.K. R., bývajúcej R. P., E. XX, zastúpenej Mgr. Tomášom Bašticom, advokátom, so sídlom v Bratislave, Zelená 2, v konaní o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Košice I, č.k. 17C/261/2014-76 zo dňa 12.3.2015

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok vo výroku o trovách konania účastníkov a v zrušenom rozsahu v r a c i a vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Košice I (ďalej len súd prvého stupňa alebo len súd) rozsudkom označeným v záhlaví zamietol žalobu o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po poručiťelke P. P.. Zaviazal žalobkyňu nahraďiť žalovanej na účet jej právneho zástupcu trovy konania vo výške 1.996,25 €, pozostávajúce z trov právneho zastúpenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

O trovách konania rozhodol v zmysle ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a priznal ich náhradu úspešnej žalovanej proti neúspešnej žalobkyňi. Tieto trovy pozostávali z trov právneho zastúpenia za 3 úkony právnej služby po 492,93 € za 1 úkon, z režijného paušálu za dva úkony po 8,04 € a 1 úkon 8,39 €, z náhrady za stratu času vo výške 279,60 € za cestu z Bratislavy do Košíc a späť za 20 polhodín po 13,98 € a z cestovného za cestu motorovým vozidlom z Bratislavy do Košíc a späť, spolu 1.996,25 €. Pri určení odmeny za 1 úkon právnej služby súd vychádzal z tarifnej hodnoty 35.000 €, ktorá predstavuje cenu nehnuteľností, ktoré mali byť určené do dedičstva.

Proti tomuto rozsudku, a to proti výroku o trovách konania, v zákonnej lehote podala odvolanie žalobkyňa a navrhla rozsudok vo výroku o trovách konania účastníkov zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Vytýkala súdu, že neposudzoval účelnosť trov konania, ktoré vznikli v súvislosti s použitím osobného motorového vozidla právny zástupcom žalovanej, a to z hľadiska, či išlo o vhodne zvolený, primeraný a účelne zdôvodnený spôsob dopravy, ktorá bola nevyhnutná. Poukázala na to, že právny zástupca mohol cestovať z Bratislavy do Košíc a späť pohodlne prvou triedou v IC alebo v luxusnom biznis kupé s Regio Jet. Pri ceste IC z Bratislavy do Košíc a späť za dve cesty v prvej triede by zaplatil 56,28 € a v druhej triede 37,52 €. Pokiaľ by si zabezpečil lístok cez internet, mohol absolvovať v prvej triede jazdu za 21,80 až 25 € za jednu cestu a druhá trieda by ho stála od 9,90 € do 12,90 € za 1 cestu. Konfortná cesta v luxusnej biznis triede s Regio Jet by z Bratislavy do Košíc stála 23,43 € jedna cesta. Argumentovala ďalej, že sloboda voľby advokáta zo vzdialeného mesta nie je bezhraničná a považuje sa za neprimeranú a neúčelnú, ak konanie na súdoch prebieha v meste značne vzdialenom od sídla advokáta. Súd teda mal aplikovať výkladové ust. § 2 O.s.p., podľa ktorého súdy dbajú na to, aby sa práva nezneužívali na úkor fyzických a právnických osôb, lebo účelom právneho zastupovania nie je za každú cenu zvyšovať náklady protistrany.

Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu navrhla rozsudok v napadnutom výroku ako vecne správny potvrdiť. Argumentovala tým, že právo účastníka pri výbere právneho zástupcu z radov advokátov nie je zákonom obmedzené. Pokiaľ ide o účelné zdôvodnenie spôsobu dopravy, je potrebné zohľadniť aj súdom stanovený čas začiatku pojednávania, ktorý bol v tomto prípade určený na 10.00 hod., preto bolo nutné zvoliť takýto spôsob dopravy za účelom včasného dostavenia sa na pojednávanie. Z týchto dôvodov bolo použitie osobného motorového vozidla bezpochyby vhodne zvoleným, primeraným a účelne zdôvodneným spôsobom dopravy.

Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd prejednal odvolanie žalobkyne ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2 O.s.p. v rozsahu danom ust. § 212 ods. 1,3 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné.

Rozsudok súdu prvého stupňa je v napadnutej časti nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov, čím došlo v konaní k takej vade konania, na ktorú odvolací súd prihliada z úradnej povinnosti (§ 212 ods. 3 O.s.p.), lebo mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Nepreskúmateľnosť rozhodnutia patrí medzi vady konania v zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p., pretože takýmto postupom súdu je účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom, konkrétne realizácia jeho procesného práva účinného sa brániť proti rozhodnutiu súdu. Táto vada konania je dôvodom zrušenia rozhodnutia podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p..

V prejednávanej veci z odôvodnenia rozsudku v napadnutej časti je zrejmé, že súd pri rozhodovaní o trovách konania aplikoval ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a tento jeho postup vzhľadom na výsledok konania bol správny a nakoniec nie je ani v odvolaní namietaný.

Podstatou obrany žalobkyne v odvolaní je neúčelnosť trov spojených s použitím osobného motorového vozidla právny zástupcom žalovanej na cestu z Bratislavy do Košíc a späť na pojednávanie vzhľadom na možnosť použitia prostriedkov hromadnej dopravy za podstatne nižšiu cenu. Okolnosti odôvodňujúce použitie tohto nákladnejšieho spôsobu dopravy pritom z odôvodnenia rozsudku nie sú zrejmé.

V zmysle ust. § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenia práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Z vyššie citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že úspešnému účastníkovi patrí síce náhrada trov konania, ale len tých, ktoré boli potrebné na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Účelnosť je vlastnosťou procesu, spočívajúca v sledovaní cieľa. Účelnosť spravidla nachádza svoju opodstatnenosť vtedy, ak vychádza zo zákonných dôvodov a neprekračuje ich medze. Trovy vynaložené účastníkom konania v spore musia byť v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania. Ich vynaložením sa musí sledovať procesné presadzovanie uplatneného nároku, alebo procesná obrana proti takémuto tvrdenému nároku.

Odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa dospel k záveru, že účasť právneho zástupcu žalovanej na pojednávaní pred okresným súdom dňa 12.3.2015 bola nevyhnutná na bránenie práva žalovanej, a teda nepochybne sa jedná o účelný úkon právnej služby, za ktorý preto právny zástupcovi patrí náhrada trov právneho zastúpenia.

V zmysle ust. § 15 písm. a/ vyhl. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb advokát má popri nároku na odmenu aj nárok na náhradu hotových výdavkov účelne a preukázateľne vynaložených v súvislosti s poskytovaním právnych služieb, najmä na súdne poplatky a iné poplatky, cestovné a telekomunikačné výdavky a výdavky za znalecký posudok, preklady a odpisy.

Právny zástupca žalovanej má teda popri nároku na odmenu aj nárok na náhradu cestovných výdavkov, avšak aj v súvislosti s ich priznaním je potrebné posudzovať ich účelnosť z hľadiska vhodnosti zvoleného spôsobu dopravy. Súd pritom nemôže vylúčiť z nákladov na právne zastúpenie náhradu cestovného a

náhradu za stratu času len preto, že sídlo kancelárie sa nenachádza v obvode sídla konajúceho súdu alebo bydliska účastníka.

V prejednávanej veci z odôvodnenia rozsudku v napadnutej časti nevyplýva, že by súd skúmal účelnosť trov spočívajúcich v náhrade cestovného s prihliadnutím na vhodne zvolený, primeraný a účelne odôvodnený spôsob dopravy, ktorá bola nevyhnutná (R 102/1994), a preto nie je zrejmé, na základe akej úvahy dospel k záveru, že práve použitie osobného motorového vozidla na ceste z Bratislavy do Košíc a späť je primerané a účelne odôvodnené.

V prípade náhrad cestovného sa ich účelnosťou rozumie najmä voľba vhodného dopravného prostriedku s ohľadom na sídlo advokátskej kancelárie a miesto a čas procesného úkonu (napr. pojednávania súdu), jeho dostupnosť z hľadiska vlakovej alebo autobusovej dopravy ako lacnejších foriem cestovania a súčasne je potrebné brať do úvahy i výšku náhrady za stratu času, ktorá môže byť pri použití relatívne nákladnejšieho dopravného prostriedku (napr. osobného automobilu oproti dopravnému prostriedku verejnej dopravy) v konečnom dôsledku efektívnejšia, než u iného menej nákladného spôsobu dopravy.

Úlohou súdu prvého stupňa bude preto v ďalšom konaní posúdiť účelnosť cestovných nákladov spojených s použitím osobného motorového vozidla právneho zástupcu žalovanej z vyššie uvedených hľadísk a svoju úvahu o (ne) účelnosti týchto cestovných nákladov uviesť v odôvodnení rozhodnutia tak, aby bola zrejmá tak pre účastníkov konania, ako aj pre odvolací súd.

Odvolací súd dáva do pozornosti súdu prvého stupňa, že v konaní o určenie, že vec (nehnutelnosť) patrí do dedičstva, nie je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva, pretože v tomto konaní sa nerieši otázka existencie práva k danej veci (táto sa rieši aj v samotnom dedičskom konaní, v ktorom súd určuje, ktorý z dedičov sa stane vlastníkom veci), preto základná sadzba tarifnej odmeny za 1 úkon právnej služby je v zmysle § 11 ods. 1 písm. a/ vyhl. č. 655/2004 Z.z. 1/13-ina výpočtového základu. V ďalšom konaní pri určení odmeny advokáta preto nemožno vychádzať z hodnoty nehnuteľnosti, keďže právo k nej nie je predmetom tohto konania.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd zrušil rozsudok v napadnutom výroku o trovách konania v zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. a v zrušenom rozsahu vracia vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, v ktorom opätovne rozhodne o trovách celého konania, vrátane trov tohto odvolacieho konania v zmysle vyššie vysloveného záväzného právneho názoru odvolacieho súdu.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zák.č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení účinnom od 1.5.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.